

11. ПРОВЕДЕННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ПІДСУМКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ

Міжпредметні підсумкові конференції в навчальному плані представлені двома-чотирма поєднаними уроками. Оргкомітет конференції запрошує гостей, розробляє план-програму конференції.

Тема конференції № 1 «Історико-політичний, соціо-культурний, народно-господарський, економічний розвиток країни, групи країн»

Проводиться в актовому залі за участі всієї паралелі класів. Використовується весь спектр наочності. Кожна ініціативно-діяльнисна група учнів, яку готує учитель-предметник, представляє свою доповідь за одним із зазначених у назві розділів, висвітлює проблематику, представляє ідеї, позитивну критику і можливі шляхи розвитку. Після доповідей починається обговорення, і наприкінці конференції усі учасники розробляють підсумковий документ розвитку регіону й загальним голосуванням ухвалюють його. Той, хто має особисту думку, письмово викладає її й подає в оргкомітет конференції. Зміст і результати конференції публікуються в шкільній пресі.

- + *Не дуже віриться в можливість технічного виконання. Сама ідея захисту між предметного та над предметного проекту продуктивна.*

12. Учитель приходить на урок і звертається до учнів:

«Діти, настав час перевірити нашу з вами дружбу. От я зараз тихесенько сяду на останню парту, а урок проведіть ви самі — так, ніби мене тут немає. Наприкінці уроку ви можете показати результат того, що вам вдалося».

На другому уроці, якщо перший не був зірваний і діти вирішили, що і як робити, проводиться рефлексія, і учні дають розгорну-

ту оцінку своїх успіхів, готують відомість для перенесення оцінок у журнал.

Сам учитель, сидячи на уроці, записує все, що на ньому відбувається.

Можливо, вчитель заздалегідь по-секрету підготує когось із учнів до дій у запропонованій ситуації.

+ + +

13. Спеціальна комісія з дорослих та дітей постійно вивішує у шкільному фойє аркуш «Конкурс ерудитів» з усіх предметів і непередметних явищ і подій. Інформація подається без відповідей, але кожне запитання має категорію складності та оціночний бал. Учні, батьки, педагоги відповідають на представлені запитання й самі пропонують собі одержані бали.

Ті, хто отримав найбільшу кількість балів у цілому або з даного предмета (предметів), виходять у другий тур турніру, в якому учасники мають відповідати на раніше поставлені та нові запитання.

+ +

14. Учитель запропонував дітям ще до початку кожного року заповнювати таблицю готовності за п'ятибальною шкалою:

— 5 балів — хочу знати, можу знати, цікаво знати, робити, вирішувати;

— 4 бали — я готовий до роботи;

— 3 бали — я не дуже добре себе почуваю, мені не все вдається, я втомлююся на уроці, я не розумію матеріал. Мені потрібна допомога (балів «2» та «1» немає).

Аналіз готовності до навчання дозволить педагогові представити досить повно ставлення учнів до предмета, рівень цього готовності, заходи, необхідні для покращення ситуації.

+ + +

15. Учні заздалегідь, на початку чверті, повідомляють учителю. Яку оцінку вони хотіли б одержати за наслідками чверті; потім учитель. Якщо це потрібно, спільно з батьками та самим учнем домовляються про те, які роботи, в якій послідовності і формі учень повинен виконати та якої підтримки вчителя він вимагає. На жаль, вчителі досить часто витрачають значні зусилля, щоб довести учневі, що він не може мати гарних оцінок, що він марно на них сподівається, що нехай дякує, що одержав оцінку «задовільно», тоді як у педагогіці успіху завдання вбачається не в тому, щоб реєструвати оцінку, яка утворилася, а в тому, щоб наполегливо та індивідуально вести учня до кращих знань, особливо, якщо учень заявляє, що йому подобається цей учитель, цей предмет.

+ + +

16. Учитель вивіщує три списки додаткової літератури з предмета (з теми, проблеми, курсу) і пропонує учням обрати один із них. Потім учні поділяються на групи за рівнями, і кожна група обговорює з учителем, як саме на факультативних заняттях і на уроці вони можуть продемонструвати процес і результат вивчення додаткової літератури.

P. S. Це саме можна запропонувати для вирішення проблеми різної категорії складності.

+ + + *Можливо, слід замінити поділ на групи «за рівнями» на поділ «на будь-яких засадах»?*

17. Учитель на початку чверті пропонує деякі види навчальних робіт, ціну й терміни їх виконання. Наприклад, потрібно виготовити муляж або дидактичну гру з фанери, карту зміни клімату й температур, скласти вікторину з історії свого міста. Написати твір із життя класу. Учні обирають те завдання, яке їх зацікавило, або пропонують щось, що вони вигадали самі. Важливо, щоб будь-які

завдання через слух, зір, рухи, розумову діяльність дозволяли учневі поступово засвоювати навчальну програму.

18. Учні, поділившись на мікрогрупи, отримують завдання (на основі мінімальних вимог з предмета — стандарту з використанням підручника та інших навчальних посібників) скласти вікторину за всім навчальним курсом або за його частиною. Вікторина має містити поняття, факти, біографії, провідні ідеї, зміст події, дати. Водночас учні готують еталонні відповіді на складні запитання або варіанти коротких відповідей, із яких слід обрати правильний. Завдання виконується на заняттях предметного гуртка (факультативу), а потім безпосередньо на уроках проводиться турнір між мікрогрупами, що передбачає попередній обмін напрацюваннями та проведення предметної гри в кілька етапів (від чвертьфіналу до фіналу). Можливо також використання комп'ютерів.

+ + +

19. Попросіть, щоб члени методоб'єднання предметників відвідали 3—5 ваших уроків. Вони не повинні давати смакову оцінку уроків. Їхня справа — письмово розібрати урок за схемою, яка кожному з них найбільше до вподоби і за якою вони розбирали б власні уроки, а потім, після перегляду всієї серії уроків, спільно з учителем здійснюється глибокий аналіз та вироблення рекомендацій.

+

20. НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СКЛАДАННЯ КРОСВОРДІВ

Кілька груп учнів на підставі вивчених тем заповнюють кросвордну решітку, при цьому можуть бути закладені одне слово або